

ECBΩ

leren door onderzoek

Onderzoek naar basisvaardigheden in het mbo:

- Projectleider bruikbaarheidstoets nieuwe taaleisen (lopend)
- Voorzitter Expertgroep Nieuwe taaleisen mbo (2023-2025)
- Literatuuronderzoek leesonderwijs in het mbo (2024)
- Onderzoek naar rekenproblemen in het mbo (2024)
- Achtergrond [mbo-docenten](#) basisvaardigheden en burgerschap (2023)
- [Formatief evalueren](#) van taal en rekenen in het mbo (2021)

Taalinterventies in het mbo

Aanleiding

Zorgen over leesvaardigheid studenten

Wat doen mbo-instellingen?

Doel van het onderzoek

Meer inzicht krijgen in:

- 1** wat mbo-instellingen doen;
- 2** hoe kansrijk interventies zijn.

Onderzoeksvragen en methode

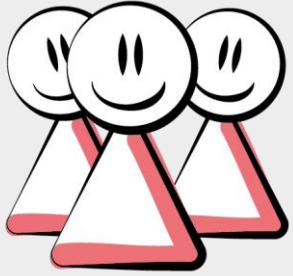
Wat zijn kenmerken van interventies die mbo-instellingen inzetten om de lees- en schrijfvaardigheid van mbo-studenten te verhogen?

- In welke context?
- Hoe verbonden aan beroep of leefwereld?
- In welke mate is de opzet kansrijk?
- Ervaren of verwachte opbrengsten?

Vragenlijstonderzoek

Respondenten

143 respondenten

Voornamelijk docenten Nederlands, taalcoördinatoren of programmanagers/ projectleiders op het gebied van taal

45 verschillende mbo-instellingen; **5** andere organisaties

90 interventies

Algemene kenmerken interventies

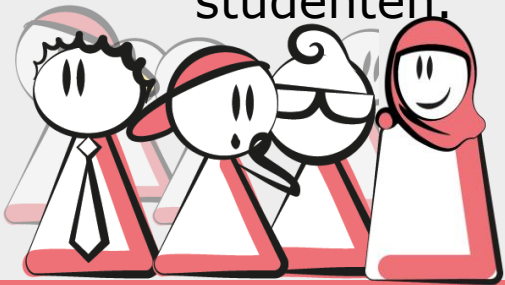
Resultaten – algemene kenmerken interventies

▪ Welke **vaardigheden**?

- 66% alle vaardigheden
- 12% leesvaardigheid
- 7% lees- en schrijfvaardigheid

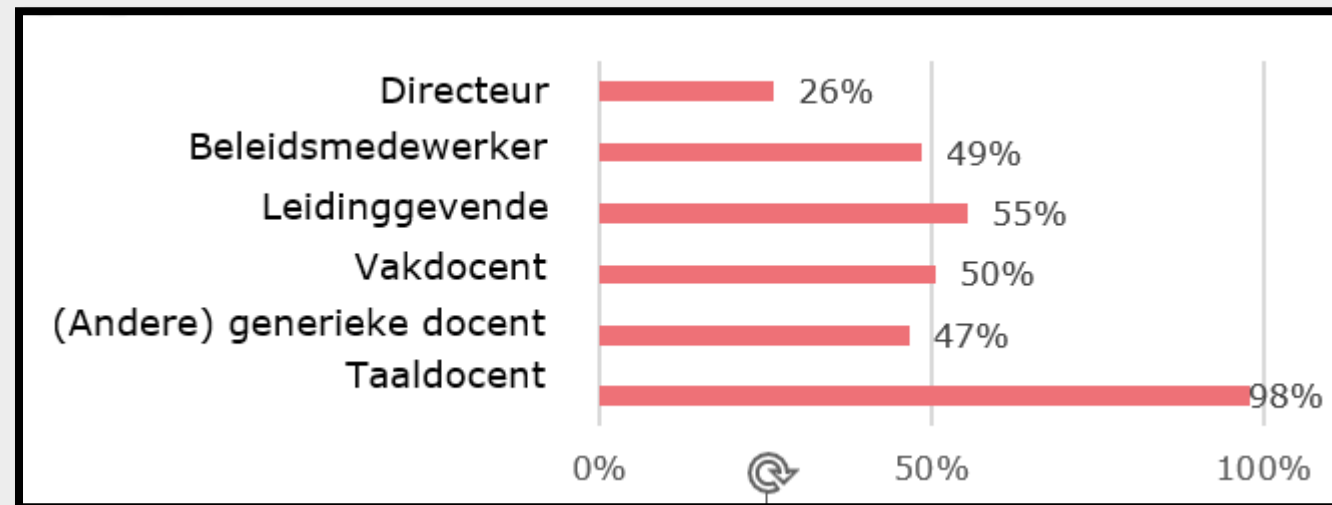
▪ Op **wie** richten interventies zich?

- 63% Bol-studenten, 27% BBL
- Alle niveaus en btg's.
- Soms specifiek NT2/taalzwakke studenten.

▪ Wie zijn **betrokken**?

- Vooral docenten Nederlands.
- Meestal 1-5 mensen.
- Meestal taaldocent, leidinggevende, taalcoördinator, generieke docent.

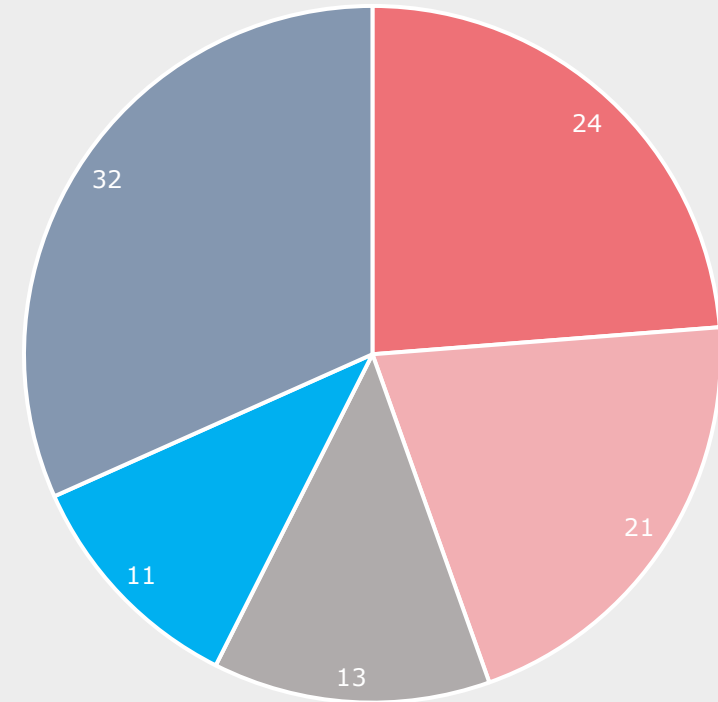

Resultaten – algemene kenmerken interventies

- Welke **doelgroep**?

Aandeel anderstaligen

■ Zeer weinig ■ Weinig ■ Niet weinig of veel ■ Veel ■ Zeer veel

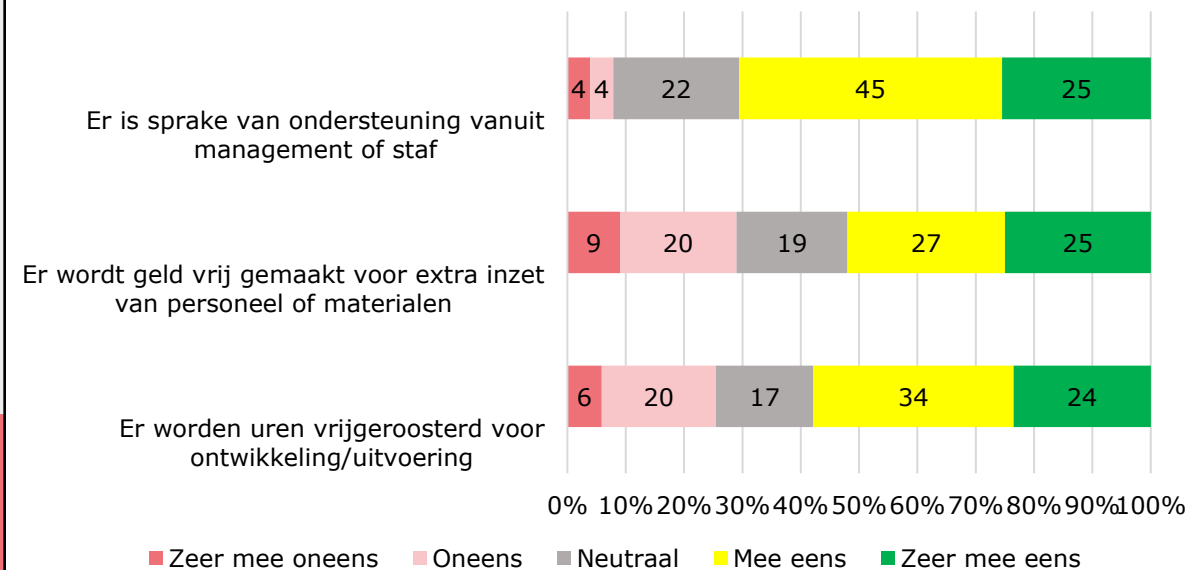
Resultaten – algemene kenmerken interventies

■ Wanneer?

- 69% tijdens les Nederlands
- 41% tijdens beroepsgerichte les
- 23% tijdens ander generiek onderdeel
- 8% tijdens stage

■ Ondersteuning vanuit de organisatie?

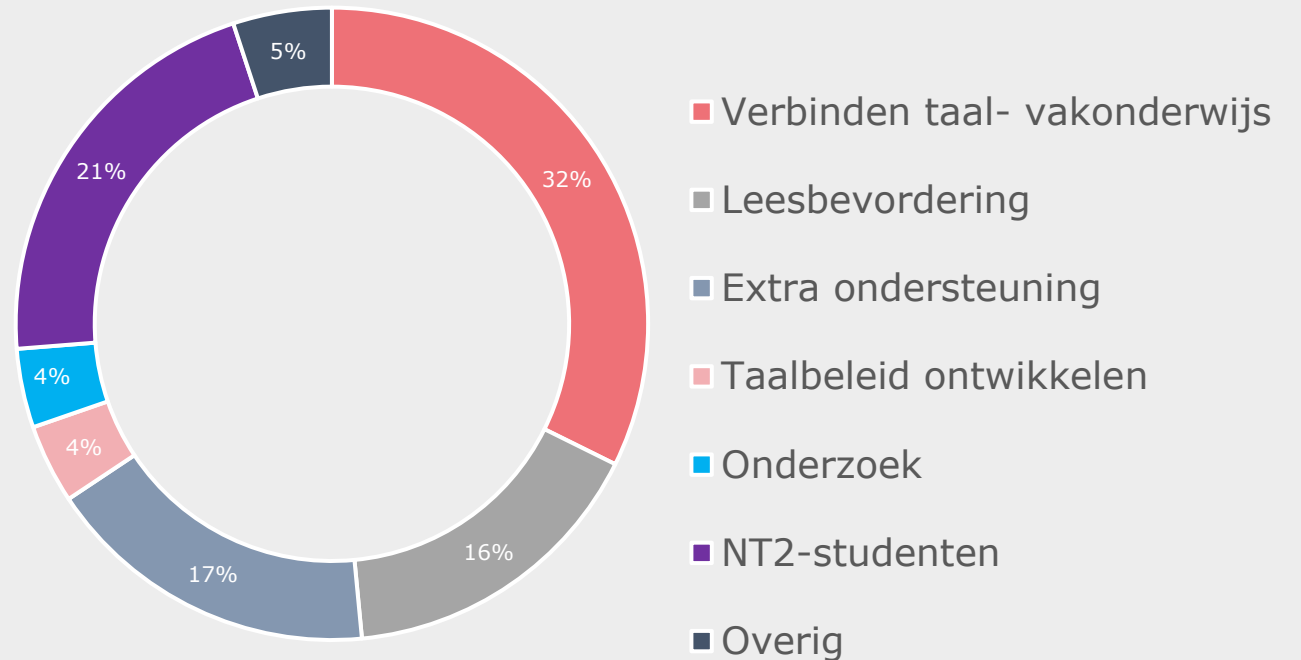

**Inhoud
interventies**

Resultaten – inhoud interventies

Wat voor type interventies kunnen we onderscheiden? **6 categorieën:**

Resultaten – inhoud interventies

"Een aparte opleiding Elektrotechniek voor anderstalige niveau-2 studenten, waarin taal verweven is in alle onderdelen."

Verbinden taal- en vakonderwijs

32%

"Wij werken met 'Het woord van de week' dat door alle collega's binnen AG wordt gebruikt + het ontwikkelen en invoeren van een stageboekje waarin opdrachten staan met als doel dat de student zich bewust wordt/blijft van de rol die taal speelt in het beroep"

NT2-studenten

21%

Resultaten – inhoud interventies

Extra
ondersteuning
17%

"Het gaat om een taal- en rekencentrum dat voor alle studenten van het hele College toegankelijk is (3800 studenten). Het gaat om individuele studenten en groepjes studenten van alle opleidingen en alle leerjaren."

"We gaan op bezoek bij de bibliotheek Delft en voor een deel vallen deze bezoeken in de tijd van andere vakken dan Nederlands. Ook wordt er gewerkt aan gevulde boekenkasten m.b.v. de bibliotheek."

Lees-
bevordering
16%

Resultaten – inhoud interventies

Onderzoek
4%

"Het gaat hier om een participatief actie-onderzoek, waarbij alle basisvaardigheden in meer of mindere mate worden geïntegreerd in het beroepsonderwijs."

"Bij Nederlands wordt aandacht besteed aan onderdelen uit de beroepsgerichte vakken [...]. Bij beroepsgerichte vakken en Nederlands wordt aandacht besteed aan vaktaal. Dit is een van de pijlers in het beleid. Er zijn initiatieven om praktijkdocenten bewust te maken van taal en wat zij kunnen doen in hun lessen."

Taalbeleid
4%

Resultaten – inhoud interventies

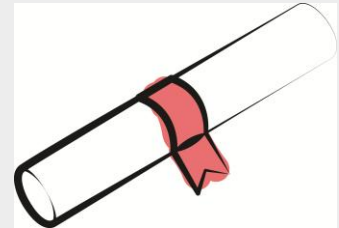
- Hoe wordt het taalonderwijs verbonden aan de beroepscontext of leefwereld?
- **95%** van de interventies verbindt taal aan betekenisvolle contexten.

74-80%
gebruikt
betekenisvolle
materialen

71-74%
zet betekenisvolle
leeractiviteiten in

34-35%
gebruikt
betekenisvolle
toetsen

Kansrijkheid interventies

Resultaten – kansrijkheid interventies

Kansrijk = Kunnen we inschatten hoe groot de kans is dat de interventie succesvol wordt uitgevoerd?

- Zes factoren die beïnvloeden hoe succesvol een interventie uitgevoerd wordt:

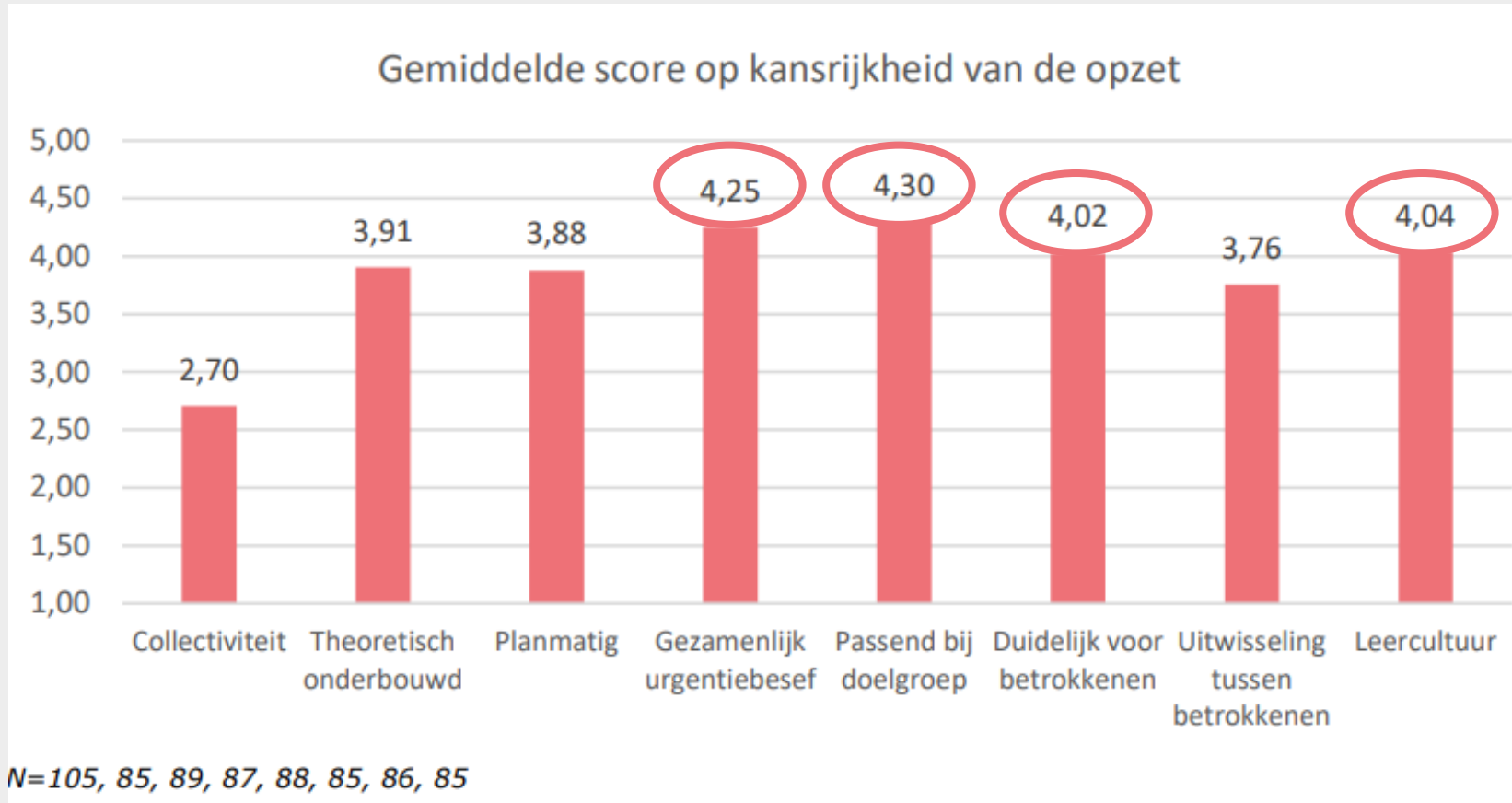
- Passend bij de doelgroep
- Gezamenlijk urgentiebesef
- Duidelijkheid voor alle betrokkenen
- Leercultuur
- Uitwisseling tussen betrokkenen

Kansrijkheid zegt niets over kwaliteit of effect van de interventie

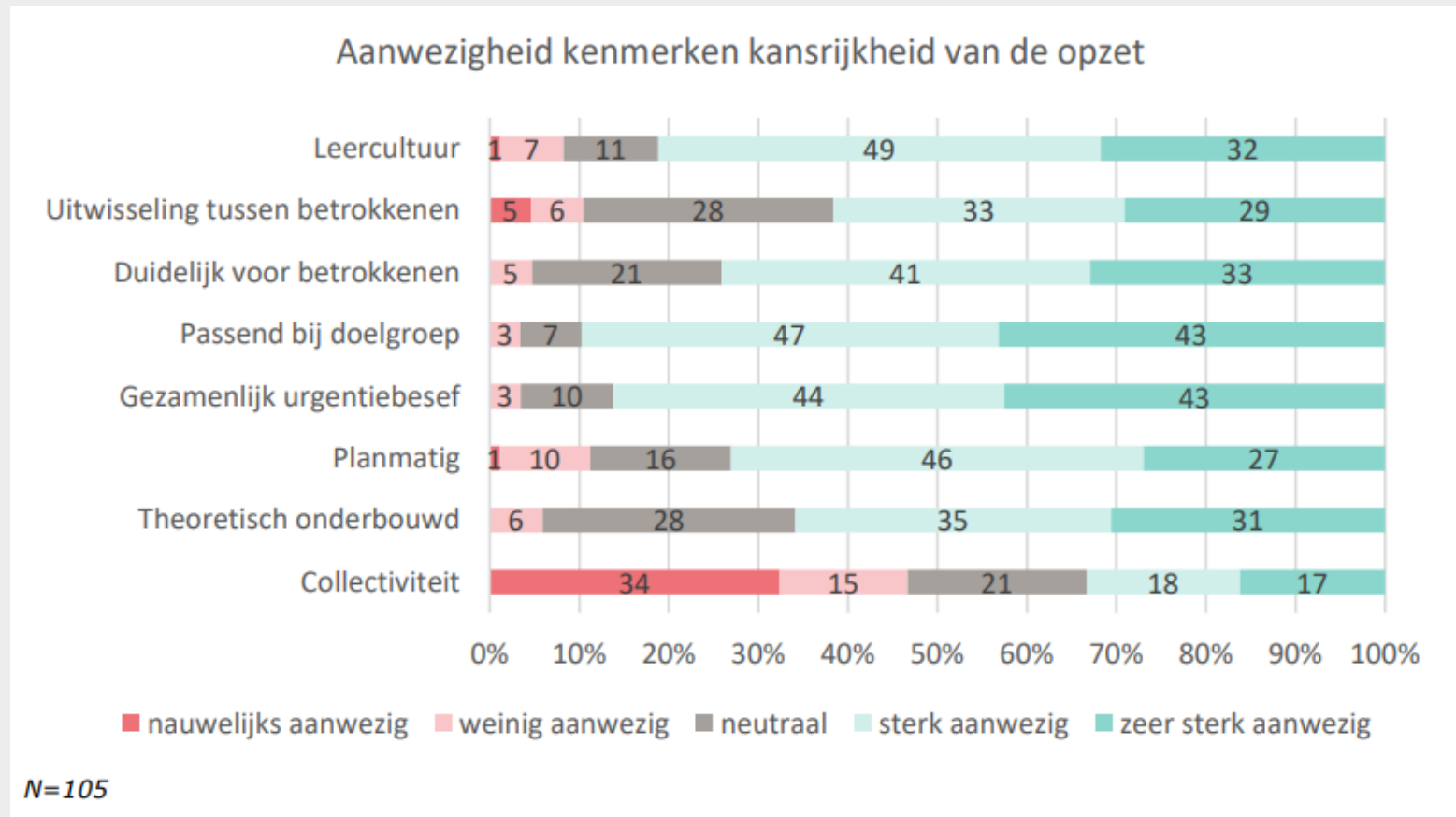
- Aanvullende factoren:

- Planmatig
- Theoretische onderbouwing

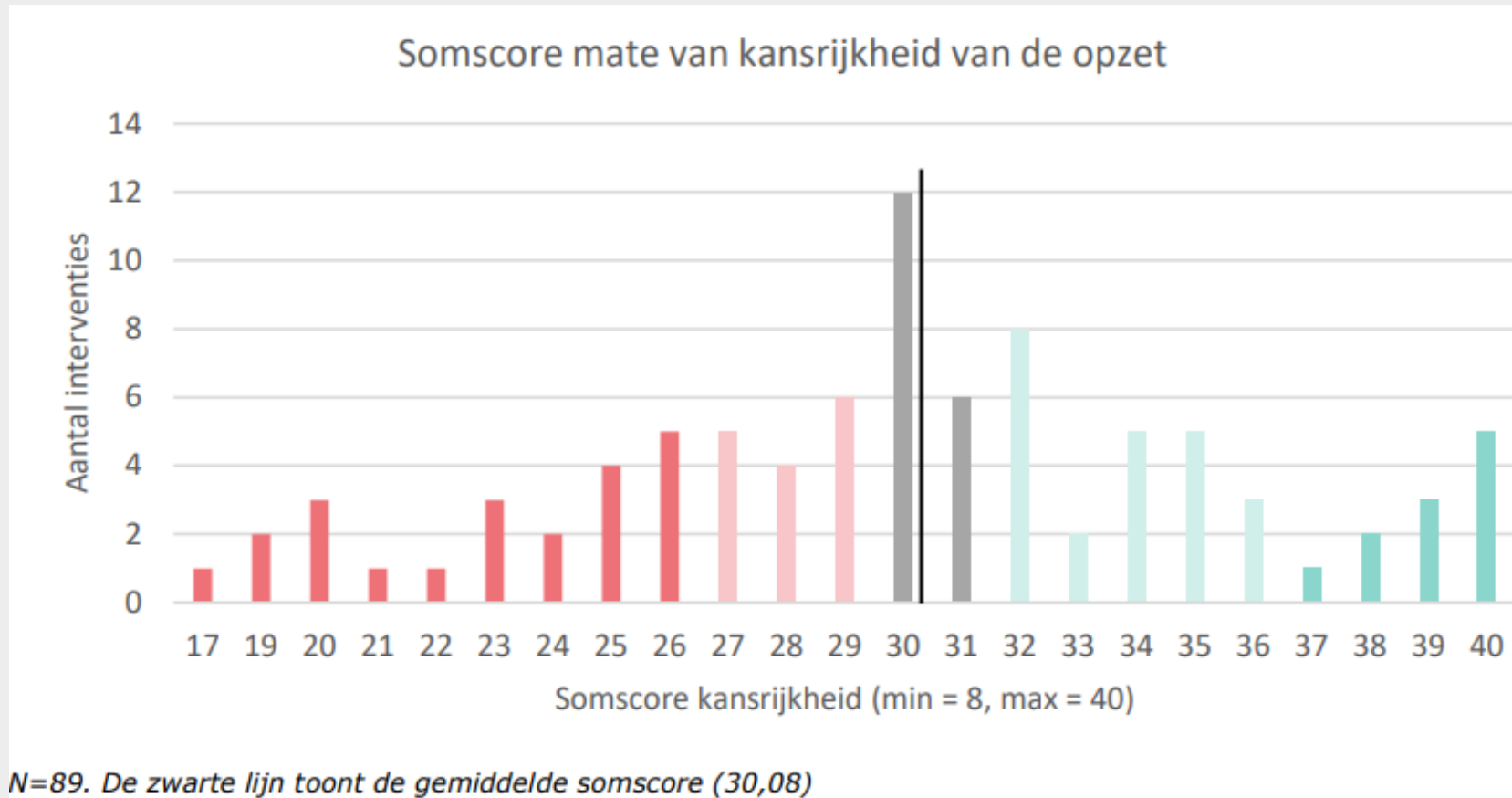
Resultaten – kansrijkheid interventies

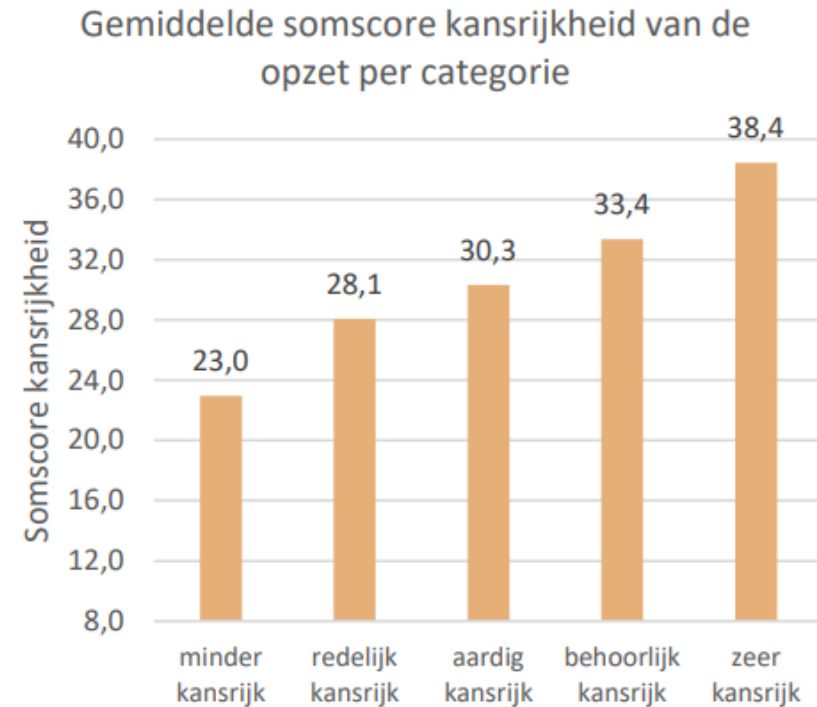
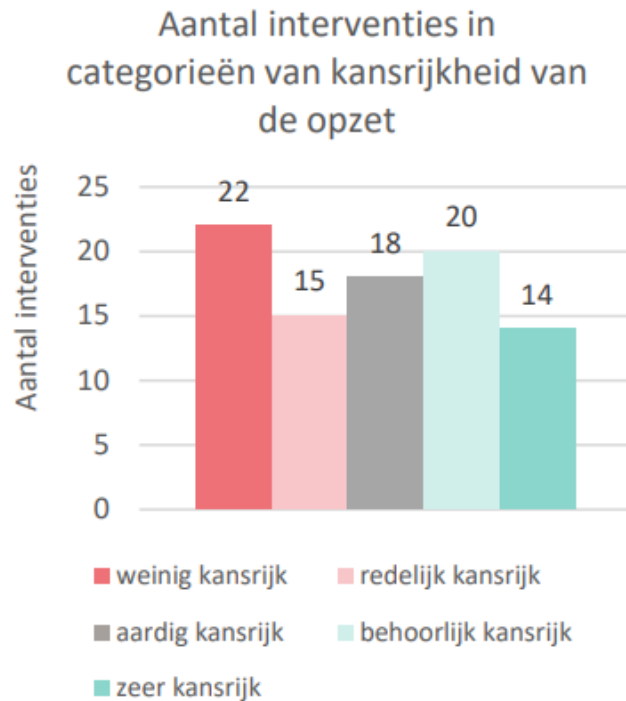
Resultaten – kansrijkheid interventies

Resultaten – kansrijkheid interventies

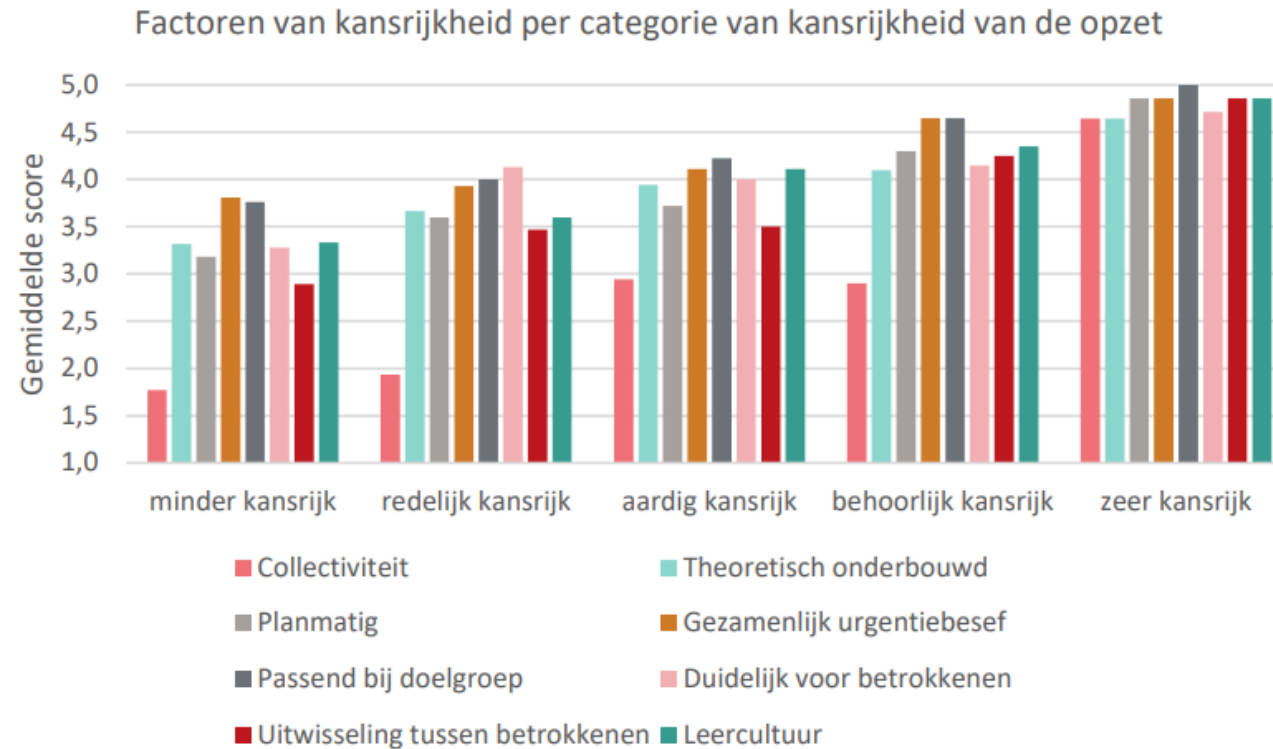

Resultaten – kansrijkheid interventies

N=89

Resultaten – kansrijkheid interventies

N=79

Resultaten – kansrijkheid interventies

Wat weten we over de 14 zeer kansrijke interventies?

3

1

2

4

4

Voorbeelden van kansrijke interventies [1]

Voorbeeld onderzoek

"Het gaat hier om een participatief actie-onderzoek, waarbij alle basisvaardigheden in meer of mindere mate worden geïntegreerd in het beroepsonderwijs."

Voorbeelden NT2-studenten

- *"Specifiek traject gericht op doorstroom isk-studenten naar het mbo."*
 - *"Het is een aangepast Entree-traject waarbij voor instromende studenten die een taalniveau onder A2 hebben op 1 of meerdere vaardigheden een half jaar langs thema's een programma wordt aangeboden om de taalvaardigheid te verhogen."*

Voorbeelden van kansrijke interventies [2]

Voorbeelden verbinden taal- vakonderwijs

- *"Door koppels te maken van een docent Nederlands en een docent van een beroepsopleiding wordt er gekeken naar hoe er bewust lesgegeven kan worden op het verbeteren van de taalbasis van studenten."*
- *"In overleg met studenten en collega's worden materialen ingezet. Deze materialen zijn gerelateerd aan de zorg."*

Voorbeelden van kansrijke interventies [3]

Voorbeeld taalbeleid

- *"Ál onze docenten volgen een driedaagse TBO-training, waarin zij leren op welke manier zij taaldoelen kunnen toevoegen aan hun (beroeps)lessen en hoe zij taalsteun kunnen bieden. [...]"*

Voorbeeld leesbevordering

- *"Het gaat om het inrichten van een schoolbibliotheek voor alle studenten (en medewerkers)."*

Resultaten – kansrijkheid interventies

Wat levert de interventie op?

- **67%** positieve resultaten op lees- en schrijfvaardigheid
- **84%** ook andere opbrengsten
 - Andere vaardigheden
 - Hogere motivatie of meer plezier
 - Zelfvertrouwen
- Effect op collega's?

"[Vak]collega's vinden de manier van werken prettig en merken dat producten nu veel beter worden ingeleverd. Dat levert hun ook weer tijd op in de lessen."

Conclusies

1 Wat doen mbo-instellingen?

Heel veel initiatieven in het mbo om taalontwikkeling te bevorderen

Veel variatie in doelgroep, type en inhoud door pragmatische insteek

2 Hoe kansrijk zijn interventies?

Interventies i.k.v. onderzoek en invoering taalbeleid scoren hoog op succesfactoren

Aanbevelingen

- 1** Deel kennis over het stimuleren van taalvaardigheid in het mbo
- 2** Ontwikkel interventies aan de hand van de succesfactoren
- 3** Onderzoek effectiviteit van interventies in het mbo

Meer weten over het onderzoek?

**Of nieuwsgierig naar de CINOP-trainingen
gebaseerd op ons onderzoek?**

Kijk dan op onze website:

[Inventarisatie taalinterventies in het mbo - ECBO](http://www.ecbo.nl)

Annemarie Groot

Annemarie.Groot@ecbo.nl

06-12 12 76 78

The logo for ECBO is centered within a large, light red square frame. The frame is composed of four L-shaped corner pieces. The text 'ECBO' is in a bold, black, sans-serif font. The letter 'O' is replaced by a stylized symbol that resembles a combination of the Greek letter Omega (Ω) and a tilde (~), with a horizontal line underneath it.

ECBO

www.ecbo.nl